

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 5P/112/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6715203881
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Jombíková
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2015:6715203881.2

Rozhodnutie

Okresný súd Zvolen v konaní pred samosudkyňou Mgr. Evou Jombíkovou, vo veci starostlivosti o maloletého U. X., O.. XX.XX.XXXX, t.č. Detský domov G. B., M. G. XX, zastúpený opatrovníkom Obec Terany, dieťa matky R. X., O.. XX.XX.XXXX, trvale bytom Z. XX, otec U. X., O.. XX.XX.XXXX zomrel, v konaní o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina, o na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, pracovisko Krupina podal návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti u maloletého z dôvodu, že rodinu vedú v evidencii od roku 2000 z dôvodu výchovných problémov a trestnej činnosti. Maloletý bol od malička vychovávaný matkou, pričom deti vyrastali v menej podnetnom prostredí. Maloletý má psychické problémy, tiež problémy so správaním a vystupovaním na verejnosti. Je vedený ako žiak 9. ročníka Š. K. X. Š., kde pre porušovanie školského poriadku, opakované úteky a skutočnosť, že má ukončenú povinnú školskú dochádzku, bude jeho vzdelávanie predčasne ukončené. Maloletý bol na základe uznesenia OS Ružomberok 8PPOm 1/2014 zo dňa 22.06.2014 dočasne zverený do starostlivosti detského domova G. B. z dôvodu opakovaných útekov z domácnosti. Následne pre opakovaný útek bol opätovne umiestnený predbežným opatrením 8PPOm 1/2015-5 zo dňa 09.01.2015. Matka nezvláda starostlivosť o maloletého, obáva sa jeho pobytov v rodinnom prostredí, nakoľko má v starostlivosti dve postihnuté dcéry. Rodine bola poskytnutá súčinnosť ich úradu pri riešení problémového správania maloletého, navštívili referát PPS a psychiatrickú ambulanciu. Napriek tomu bolo dieťa zachytené na úteku z domova, bolo nevyhnutné ho bezodkladne umiestniť do detského domova. Maloletý nevedel odôvodniť svoje správanie. Za daných okolností je pre maloletého najvhodnejšie poskytovanie starostlivosti v detskom domove. Z uvedených dôvodov žiadali návrhu vyhovieť, matku zaviazat' platením výživného vo výške 30% zo sumy životného minima na neploleté nezaopatrované dieťa na účet detského domova G. B., M. G. Č..XX. Ako uviedli v priebehu pojednávania trvajú na podanom návrhu, pričom sa pridŕžajú dôvodov v ňom uvedených. Maloletý má diagnostikovanú poruchu správania, často dochádzalo k úniku z domácnosti. Aj t.č. je na úteku z detského domova. Naposledy to bolo od 17.05. do 26.05.2015. Matka nezvláda starostlivosť o maloletého, má v starostlivosti dve postihnuté maloleté deti. Z uvedených dôvodov žiadali návrhu vyhovieť.

Matka s návrhom súhlasila, potvrdila, že syn aj v minulosti ušiel z domu a to minimálne 5 krát. Pokiaľ sa ho pýtala prečo to urobil, vysvetliť to nevedel, mykol plecom. Naposledy prišiel domov 17.05.2015, pričom to nahlásila detskému domovu aj polícii. V čase keď navštevoval Š. K. X. Š., taktiež utekal aj zo školy, zbil aj postihnuté dievča. Potvrdila, že syna jej posielajú domov počas víkendov a prázdnin, tiež že ho nezvláda. Okrem neho má ešte 5 maloletých detí, pričom R. navštevuje VŠ má 19 rokov, Ž. navštevuje

3. ročník PASA Levice, U. je umiestnená v DDS Nová Baňa navštevuje 1. ročník učilišťa, na víkendy chodí domov, W. navštevuje 2. ročník Špeciálnej ZŠ v Šahách. Jej príjmom je opatrovatel'ký príspevok 270,- eur a rodinné prídavky na deti. Keďže nie je v hmotnej núdzi, maloletý nemohol byť na základe jej požiadavky umiestnený v žiadnom diagnostickom centre. T.č. žije s priateľom, ktorý začal pracovať v Nitre. Aj keď jej bolo na základe predbežného opatrenia stanovené minimálne výživné, sociálnou pracovníčkou domova bola uzrozmenná, že toto zatiaľ platiť nemusí. Po zákonomnom poučení o platení výživného uviedla, že s minimálnou výškou výživného súhlasí.

Súd cestou dožiadaného súdu vypočul aj samotného maloletého, ktorý s návrhom na nariadenie ústavnej starostlivosti nesúhlasí, chce aby sa vrátil domov k mame. Zmenili sa okolnosti v tom, že otcím, s ktorým nevychádzal, pracuje mimo miesta trvalého pobytu, chodí na týždňovky, čiže doma v spoločnej domácnosti s matkou býva iba cez víkend. Pokiaľ by bol otcím doma, riešil by to tak, že buď by zostal doma alebo by prípade išiel k príbuzným napríklad k tete Š., M. V. X. B. U., čo je približne 3 km od Terian. Keď býval s matkou a otcím, vždy sa snažil s otcím slušne vychádzať. Bol však na neho protivný, zakazoval mu chodiť von, kamarátiť sa s priateľmi s ktorými chcel, a to aj napriek tomu, že mu to dovolila matka. Aj súrodenci mu veľmi chýbajú, pričom v detskom domove mu nie je zle, ale doma je doma. Do budúca by teda chcel bývať s matkou. Od matky ušiel preto lebo mali výmenu názorov aj s ňou, aj s otcím, čo spočívalo v tom, že mu zakazovali ísť večer von. Aj keď zareagoval zle a správal sa zle k otcím, následne sa mu ospravedlnil, pričom bola prítomná aj matka. Zároveň uviedol, že jeho predošlé správanie vo vzťahu k matke a otcím ho mrzí, chcel by popracovať na tom, aby to doma fungovalo, nevznikali by zbytočné konflikty.

Po výsluchu maloletého bol vypočutý aj pracovník Detského domova G. B. U. X. Š., ktorý uviedol, že nariadenie ústavnej starostlivosti považuje za nedôvodné, a to najmä pre skutočnosť ako vek dieťaťa, ukončenie povinnej školskej dochádzky, trestná zodpovednosť a existujúce silné citové väzby na členov rodiny. Rešpektuje vyjadrenie dieťaťa o túžbe vrátiť sa domov, nakoľko rešpektujú právo dieťaťa na rodinu. Nariadenie ústavnej starostlivosti sa nejaví ako vhodným riešením ani pre rodinu samotnú, nakoľko do budúca oslabuje pozíciu a schopnosť všetkých členov rodiny pri riešení problémov pomocou vlastných síl, učí ich spoliehať sa na zásahy okolia, čo po dovŕšení plnoletosti dieťaťa môže ešte výrazne situáciu v rodine skomplikovať.

Na ďalšom pojednávaní navrhovateľ trval na podanom návrhu, pričom sa pridŕžoval vyjadrenia z predchádzajúceho pojednávania.

Matka sa na pojednávaní nezúčastnila, svoju neúčast' ospravedlnila, pričom súhlasila s tým, aby súd konal a rozhodoval v jej neprítomnosti.

Z výsluchu opatrovníka súd zistil, že súhlasia a trvajú na tom, aby bola nariadená ústavná starostlivosť s prihliadnutím k tomu, že matka výchovu dieťaťa nezvláda, pričom je dobré aby si ukončil školu. Taktiež to nie je pravda s tou tetou ako uviedol maloletý.

Súd výsluchom účastníkov, predbežným opatrením OS Ružomberok 8PPOm 1/2015, správami Detského domova G. B., správami o šetrení pomerov, správou ÚSPVaR Zvolen súd zistil tento skutkový stav:

Maloletý na základe predbežného opatrenia OS Ružomberok 8PPOm 1/2014-5 zo dňa 22.06.2014 zveril dočasne maloletého do starostlivosti Detského domova G. B., M. G. XX a matku zaviazal prispievať na jeho výživu vo výške 30% zo sumy životného minima z dôvodu, že maloletý sa ocitol bez akejkoľvek starostlivosti, pričom jeho zdravie a priaznivý vývoj bol vážne ohrozený. Matka nemá dostatok finančných prostriedkov aby mohla po dieťa prísť, otec je nebohý. Neexistuje žiadna osoba, ktorá by sa mohla o maloletého postarať. Zároveň súd matke uložil prispievať na výživu maloletého v nevyhnutnej miere. Proti tomuto rozhodnutiu podala odvolanie matka, pričom Krajský súd v Žiline uznesením 9CPOm 2/2014 zo dňa 24.06.2014 uznesenie okresného súdu potvrdil.

Zo správy Detského domova G. B. súd zistil, že maloletý je opakovane v starostlivosti v ich zariadení od 08.01.2015 na základe vykonateľného uznesenia OS Ružomberok 8PPOm1/2015-5 zo dňa 09.01.2015, predtým bol maloletý v starostlivosti detského domova na základe vykonateľného uznesenia OS Ružomberok 8PPOm 1/2014-5 zo dňa 22.06.2014. Dôvodom umiestnenia v obidvoch prípadoch bola

tá skutočnosť, že sa ako maloletý ocitol bez akejkoľvek starostlivosti a jeho zdravý sociálny, psychický a fyzický vývoj bol ohrozený. U maloletého možno pozorovať opakované úteky z domu. Do kolektívu zapadol bez akýchkoľvek ťažkostí, nedokáže logicky zdôvodniť svoje správanie v momente keď sa rozhodne pre útek. Zo strany otčima sa jedná o prísnu výchovu, zo strany matky o nedostatok času, ktorý mu venuje, nakoľko je zamestnaná starostlivosťou o dve postihnuté dcéry. Podľa vyjadrenia psychologičky je maloletý s diagnostikovaným intelektom v pásme ľahkej mentálnej retardácie s podozrením na nižšiu úroveň. Kontak s ním je však možné nadväzovať bez vážnejších prekážok. Detský domov sa snažil o udržiavanie kontaktu s rodinou a upevňovanie väzieb a vzťahov. Pri stručnom zhodnotení celkovej situácie maloletý dovŕši v decembri 2015 plnoletosť, ukončí povinnú školskú dochádzku, je nedostupnosť vhodného vzdelávania pre maloletého v oblasti G., existujúci vzťah medzi rodinnými príslušníkmi a dieťaťom, deklarovaná túžba vrátiť sa domov, zníženie intelektu v pásme mentálnej retardácie, sklon k útekom z detského domova, momentálny psychický stav dieťaťa, odmieta návrat do detského domova pod vyhrážkami opätovných útekov. Jeho pobyt v zariadení sa javí ako neperspektívny, maloletý nezapadá do profilu detí umiestnených do starostlivosti detského domova s ohľadom k jeho citlivej povahe a zníženému intelektu. Zo správy Detského domova G. B. zo dňa 27.05.2015 súd zistil, že maloletý bol od 17.05. do 26.05.2015 na úteku, kedy bol zadržaný prostredníctvom OO PZ Krupina a odvezený späť do detského domova. Zo správy Detského domova Liptovský Hrádok zo dňa 14.10.2015 súd zistil, že maloletý k 31.08.2015 ukončil 9. ročník Spojenej školy internátnej v Šahách, po ukončení štúdia odmietol pokračovať v ďalšom štúdiu, preto bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 01.09.2015. Naďalej vyslovuje túžbu vrátiť sa domov, pričom počas letných prázdnin absolvoval rekreačné podujatia organizované detským domovom. Po dohode s matkou ako zákonnou zástupkyňou absolvoval v rodine predĺžené pobyty v termíne od 07.09. do 30.09.2015 a od 08.10. do 13.10.2015. Oba pobyty prebehli bez vážnejších problémov, ktoré by boli dôvodom na prerušenie pobytu. S prihliadnutím na zhodnotenie celkovej situácie dieťaťa a rodiny ako aj pohľadu samotného dieťaťa a skutočnosti uvedené v predošlých správach, považujú nariadenie ústavnej starostlivosti za neopodstatnené a neodôvodnené.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen zo dňa 16.09.2015 súd zistil, že maloletý je zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie od 01.09.2015.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

Súd na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že odpadli zákonné dôvody k nariadeniu ústavnej starostlivosti s prihliadnutím k tomu, že maloletý je blízko veku plnoletosti, pričom v súčasnej dobe ukončil povinnú školskú dochádzku, v štúdiu nepokračuje a od 01.09.2015 je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Ústavná starostlivosť z uvedených skutočností by nepriniesla žiaduci účinok, preto návrh zamietol.

O trovách konania bolo rozhodnuté v súlade s ust. § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p., nakoľko konanie sa mohlo začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v 4 vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O. s. p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí,

ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O. s. p.).

Odvolať proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., t. j.

1) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

2) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania

3) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený

4) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie

5) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný

6) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom

7) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát

8) súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), t. j.

1) sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

2) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej,

3) odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O. s. p.,

4) ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O. s. p.).